

[Ministeren for offentlige arbejder.]

adskillige af de områder, hvor der hidtil har været optaget materialer, nu er tømt, eller at en yderligere udnyttelse i hvert fald vil kræve mere avanceret materiel, fordi man skal hente materialerne på større dybder.

Det er desværre ikke muligt at sige noget konkret om ressourcernes størrelse eller gøre sig noget begreb om, hvor længe de vil strække til, idet den geologiske sagkundskab endnu ikke råder over tilstrækkelige oplysninger. Det ville være meget ønskeligt at gennemføre en geologisk undersøgelse af havbundsmaterialerne på hele det danske søterritorium og sokkelområde, men det ville tage nogle år og kræve betydelige udgifter.

De foreliggende oplysninger om eksporten viser, at der inden for varekategorien „småsten, grus og singels“ i 1960 blev udført ca. ½ million kubikmeter til en værdi af ca. 10,7 mill. kr. I 1969 var udførslen steget til ca. 1 million kubikmeter til en værdi af ca. 15,9 mill. kr. Praktisk taget hele eksporten er gået til Tyskland. Statistikken omfatter imidlertid både land- og sømaterialer, og det er ikke muligt at foretage nogen specifikation.

Om den totale produktion af land- og sømaterialer og om forbruget her i landet foreligger der ikke sådanne oplysninger, at man kan danne sig et samlet billede af situationen.

Men over for denne usikkerhed står det fast, at forbruget af sten, ler, sand og grus vil vedblive med at stige i en overskuelig fremtid, og på denne baggrund har regeringen anset det for mest forsvarligt at få bragt optagningen af sømaterialerne ind i fastere former, som gør det muligt at følge udviklingen bl.a. ved at føre kontrol med de optagne mængder, materialernes beskaffenhed og geografiske placering samt fordelingen på indenlandsk forbrug og eksport. Endvidere er det tanken indtil videre at kræve de optagne materialer udløst her i landet. Derved vil eksporten formentlig blive noget reduceret på grund af de øgede transportomkostninger, men til gengæld vil de varer, der eksporteres, for størstedelen blive bearbejdet her i landet, hvorved deres værdi forøges.

Efter det foreliggende lovforslag skal der fremtidig kræves tilladelse til udforskning og udnyttelse af de nævnte materialer på

havbunden. Den danske lovgivning vil dermed komme på linje med lovgivningen i andre lande, men medens man dér giver tilladelserne som gældende for snævre geografiske områder og til optagning af bestemte arter og mængder, er det hensigten her i landet at administrere ordningen mere liberalt under hensyn til, at man hidtil har haft en tilstand med ret til fri tilegnelse. Tilladelserne tænkes givet til enhver ansøger, der besidder det fornødne materiel, og principielt med ret til optagning over hele det danske søområde, herunder sokkelområdet. For den del af kontinentalsoklen, som Danmark har højhedsret over, vil hjemmelen til at udstede tilladelser til optagning af sømaterialer blive indeholdt i en almindelig lov om kontinentalsoklen, som justitsministeren vil fremsætte forslag om. Tilladelserne for sokkelområdet vil imidlertid blive givet efter ganske de samme principper, som forudsættes anvendt efter det heromhandlede lovforslag, og grænsen mellem søterritoriet og sokkelområdet kommer derfor ikke til at spille nogen rolle i praksis.

Under hensyn til, at staten på et eller andet tidspunkt givetvis må foretage visse undersøgelser af resourceproblemerne og herunder eventuelt tillige foranstalte egentlige geologiske boreundersøgelser, har man fundet det rimeligt, at der fastsættes en afgift til staten af de optagne materialer på samme måde, som det er tilfældet i udlandet. Jeg mener naturligvis ikke, at vi skal indføre afgifter, der medfører mærkbare stigninger i bygge- og anlægsudgifterne, og det er i det hele taget et spørgsmål, der må forhandles nærmere om, men jeg finder, at det er naturligt, at der i loven straks skabes hjemmel for opkrævning af en afgift. Selve administrationen af loven vil ikke medføre væsentlige udgiftsforøgelser for staten.

Fra visse erhvervskredse har man ment, at det fremsatte forslag er for vidtgående, fra anden erhvervsside har man gjort gældende, at forslaget ikke er vidtgående nok. Fra Foreningen af Sand- og Ralsugere og betonindustrien er der umiddelbart før lovforslagets fremsættelse fremkommet ønske om at erstatte nærværende lovforslag med et eksportforbud i medfør af vareforsyningsloven, således at eksporten reguleres ad denne vej. Der er endvidere fremsat ønske om, at tilladelserne principielt kun gives til